

Стаття та будь-який пов'язаний з нею опублікований матеріал поширюється за ліцензією Creative Commons Attribution License (CC BY 4.0).
The article and any related published material are licensed under the Creative Commons Attribution License (CC BY 4.0).

УДК 141.7:004.8:316.6

DOI: <https://doi.org/10.17721/2523-4064.2026/14-5/15>

Вадим КОВАЛЕНКО, асп.
ORCID ID: 0009-0009-9431-9592
e-mail: chernovik@meta.ua

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, Україна

ЦИФРОВА ОСОБИСТІСТЬ У ГОРИЗОНТІ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОГО ДИСКУРСУ

Вступ. У статті досліджується феномен цифрової особистості як нової форми репрезентації людської ідентичності у цифровому середовищі. Сьогодні цифрові технології перестають бути лише інструментами комунікації, вони дедалі більше формують середовище людського існування, і це зумовлює необхідність філософського осмислення процесів трансформації суб'єктності та ідентичності, а також соціальної взаємодії в умовах цифрової епохи.

Методи. Дослідження ґрунтується на комплексній історико-філософській методології, яка поєднує загальнонаукові методи аналізу, синтезу, узагальнення, історико-логічної реконструкції тощо, а також міждисциплінарного підходу, як спеціального у цьому дослідженні. Теоретичну основу дослідження становлять праці сучасних мислителів, які з філософської точки зору досліджують вплив цифрових технологій на трансформацію людської ідентичності.

Результати. Встановлено, що формування концепції цифрової особистості відбувається на перетині різних наукових підходів. Так, наприклад, у працях Шеррі Теркл технології розглядаються як чинник трансформації людської ідентичності. У свою чергу Нік Бостром звертає увагу на перспективи розвитку штучного інтелекту та можливі трансформації людської суб'єктності. А ідеї Патріка Діксона підкреслюють важливість емоційного та культурного виміру майбутніх суспільних змін, тоді як Ендрю Макафі та Ерік Брін'юлфссон акцентують увагу на ролі алгоритмічних систем і програмованості цифрових технологій. Вітчизняні дослідники аналізують цифрову антропологію як новий напрям дослідження людини в умовах інформаційного суспільства, у цьому контексті цифрова людина інтерпретується в межах системного та синергетичного підходів тощо.

Висновки. Обґрунтовано, що цифрова особистість є складним міждисциплінарним феноменом, який формується внаслідок взаємодії технологічних та соціо-культурних процесів. Таким чином, цифрове середовище не лише змінює форми комунікації, воно трансформує уявлення про людську ідентичність та суб'єктність, а також самі межі людського існування у сучасному світі.

Ключові слова: сучасна філософія, особистість, ідентичність, цифрова особистість, цифрова ідентичність, штучний інтелект, міждисциплінарний підхід, філософія технологій, інформаційне суспільство.

Вступ

Сучасна епоха характеризується, дійсно, радикальними трансформаціями різноманітних способів людського самовираження. Це проявляється і у комунікації, і у соціальній взаємодії тощо. Сьогодні цифрові технології перестали бути виключно інструментом, вони дедалі більше творять або формують середовище існування людини. Щодо цього контексту, то особливої ваги відповідно набуває феномен цифрової особистості, яку доцільно розуміти як сукупність репрезентацій індивіда в цифровому просторі, іншими словами прояви особистості в цифровому світі. Це включає набір даних, поведінкові патерни, комунікативні практики, а також алгоритмічно сформовані профілі, символічні форми самопрезентації тощо. Питання актуальності постановки цієї проблематики можна визначити кількома тезами. По-перше, сьогодні відбувається зміна самого способу конституції суб'єкта. І якщо модерна філософія вважала особистість автономним "Я", що укорінилося у свідомості, то вже цифрова культура все частіше демонструє нову модель суб'єктності. Тут особистість існує одночасно у двох вимірах: фізичному та цифровому, а іноді її цифрові сліди переживають біологічне існування індивіда. По-друге, цифрова особистість набуває не лише соціальної, втім, інколи юридичної значущості. Так буває, коли репутація людини може визначати соціальний статус та рівень довіри. Це проявляється, наприклад, у алгоритмах ухвалення рішень у кредитних справах, у рекрутингу, коли береться до уваги цифровий профіль. І по-третє, розвиток ШІ ставить під сумнів наші уявлення про ідентичність людини, її свободи та відповідальності. Якщо алгоритми здатні прогнозувати нашу поведінку, то чи не трансформується таким чином поняття свободи?

Методи

Методологічною основою дослідження постає комплексний історико-філософський підхід. Він застосовується до аналізу феномена цифрової особистості у контексті сучасного міждисциплінарного дискурсу. У статті використано методи аналізу та синтезу, що дозволяють виявити основні теоретичні підходи у вивченні цифрової ідентичності. Історико-філософська методологія, яка застосовано для реконструкції еволюції філософських уявлень, а також міждисциплінарний підхід, що дає змогу поєднати філософські, соціокультурні, технологічні інтерпретації цифрової особистості тощо. Загалом, використання цих методів дозволяє комплексно розглянути процес трансформації людської суб'єктності в умовах розвитку цифрових технологій і штучного інтелекту.

Метою статті є історико-філософський аналіз особливого феномена цифрової особистості у горизонті міждисциплінарного дискурсу, мета полягає також у з'ясуванні того, яким чином розвиток цифрових технологій загалом та штучного інтелекту зокрема трансформує уявлення про людську ідентичність та суб'єктність.

Результати

У передмові до книги "Друге Я" ("The Second Self", 1984 р.) Шеррі Теркл (Sherry Turkle) починає з історії про Віктора з Аверона (Victor de l'Aveyron), він був відомою дитиною, якого прозвали "диким хлопчиком" з Франції. Ця істо-

© Коваленко Вадим, 2026

рія датується 1800 роком. Поблизу села Сен-Сернен в регіоні Аверон справді знайшли хлопчика приблизно 13 років, який жив у лісі. Відомо, що він не говорив і поведився як дика істота. Ймовірно, він провів більшу частину дитинства без людського товариства, що призвело до його здичиння. З ним працював лікар і педагог Жан-Марк Гаспар Ітар, і Шеррі Теркл згадує, що він намагався повернути дитину до соціального життя. Сьогодні те, що сталося з цим хлопчиком називають "забороненим експериментом" – неетичне наукове дослідження, яке часто пов'язане з психологією та соціологією. Суть експерименту – порушити права людини, як, наприклад, ізолювати дитину від суспільства і культури. З одного боку вченим цікаво дослідити впливи відсутності соціуму на людину, втім, з іншого боку, це визнається недопустимим та неетичним. Науковий інтерес та етичні рамки шукають простір можливого дослідження природи сутності людини. Важливим постає питання про природне у людини, що закладено в неї від самого початку, а що є сформованим культурою та вихованням. Як пише Ш. Теркл: "Чи є люди "чистими аркушами" – пластичними, безмежно вдосконалюваними істотами, – чи все ж існує людська природа, яка обмежує людські можливості? І якщо така людська природа існує, то якою вона є? Чи ми лагідні створіння, погано пристосовані до напружень життя в суспільстві? Чи ж ми грубі й агресивні тварини, лише ледь приборкані вимогами соціального життя?" (Turkle, 2005, p. 17).

У своїй книзі Ш. Теркл веде мову не просто про історію технологій, вона торкається екзистенційних та світоглядних вимірів. Вона звертає увагу на те, як речі змінюють те, ким ми є: "Ми шукаємо зв'язок між тим, ким ми є, і тим, що ми створили; між тим, ким ми є, і тим, що ще можемо створити; між тим, ким ми є, і тим, ким – завдяки близькості з власними творіннями – ми можемо стати. Шкільна історія нових технологій зосереджується на практичному. У таких викладах телескоп привів до відкриття нових зірок, залізниця – до освоєння нових територій. Але існує й інша історія, наслідки якої є глибокими й далекосяжними. Нове усвідомлення місця Землі в Сонячній системі зробило необхідним переосмислення наших відносин із Богом; можливість перетнути континент за лічені дні означала нове розуміння відстані та комунікації. Годинники принесли не лише здатність точно вимірювати час; вони перетворили час на щось "подільне" й абстрактне. Час перестав бути тим, що вимірюється тривалістю виконання справи. Він більше не був пов'язаний із рухом Сонця чи Місяця або зі зміною пір року. Часом стало те, що потрібно стрілкам, аби пройти свій шлях у механізмі. З появою цифрових засобів вимірювання часу наше уявлення про час знову зазнає впливу технічних змін. Час стає ще абстрактнішим. Час більше не є процесом; час – це інформація" (Turkle, 2005, p. 18). Для дослідниці технологій постають як своєрідне дзеркало людини, або ж як екзистенційний проект, у якому людина бачить свою суть. Вона шукає зв'язок між тим, ким люди є, та тим, що вони створюють, і, зрештою, тим, ким люди можуть стати через близькість до власних творінь. Це означає, що технології є не нейтральними інструментами, вони постають є справжніми учасниками формування ідентичності. Зрештою, імпонує погляд Ш. Теркл на історію технологій, вона намагається відійти від усталеного утилітарного наративу, який панує у "шкільній історії", натомість вона бачить іншу історію – історію змін у способі мислення людини, у її баченні світу та себе. Технології ж змінюють фундаментальні категорії буття людини, і на думку дослідниці, технологічні інновації змушують переосмислювати місце людини у світі, перетворення часу на абстракцію та ін. Як показує Ш. Теркл, технології не лише формують світ навколо нас, вони формують і внутрішній світ людини, а саме її ідентичність та спосіб мислення.

Але ця історія з маленьким хлопчиком може навести на питання, які дещо виходять з поля зору Ш. Теркл, а саме, чи не є сьогодняшня людина у подібній ситуації. Для прояснення цієї думки необхідно критично проаналізувати взаємозв'язок людини з цифровим середовищем та оцінити стан залученості у нього. Для цього потрібно скористатися актуальними методологічними настановами, які панують у науці останні кілька десятиліть, та підійти до питання з позиції міждисциплінарності. Такий підхід уможливить комплексне та різнобічне висвітлення цього питання. Головне питання – чи не є людина сьогодні також відірваною від людського товариства через активне залучення у цифрове середовище?

У своїй статті "Digital anthropology: шлях від етнографічних досліджень до осягнення проблеми людини кіберантропологією" (2023) дослідниця Тамара Розова стверджує, що за останні десятиліття відбулися кардинальні перетворення на всіх рівнях життя, від глобальної політики до повсякденних практик. Центральним чинником цих змін є формування нового інформаційно-комунікаційного середовища: "Іншою найважливішою особливістю сучасного етапу розвитку є те, що вперше в історії його визначальним напрямом є прогрес в інфокомунікаціях та когнітивних технологіях. Технологія вступила в ту сферу, яка робить людину людиною розумною, а людський соціум виділяє з будь-яких інших біологічних спільнот. Відповідно, надшвидкий розвиток цифрових технологій визначає і неминучість соціальних зрушень, які відбуваються на наших очах і втілюються в таких поки що нових поняттях, як "інформаційне (цифрове) суспільство", "цифрова цивілізація", "цифровий світ", "цифрова епоха", "цифрова революція" (Розова, 2023, с. 1).

Якщо порівнювати з попередніми технологічними революціями, то ті мали колосальний вплив на суспільство, втім, ці зміни потребували набагато менше матеріальних ресурсів та майже не змінили фізичне середовище. Це означає, що трансформації стають все більш швидкими, менш помітними, але такими, що мають глибокі наслідки. Це у свою чергу свідчить про перетин технології та філософії, оскільки технологія входить у сферу, яка безпосередньо пов'язана з людським мисленням, свідомістю та соціальністю. Інакше кажучи з тим, що робить людину – людиною. Через це технологічний прогрес неминуче тягне за собою глибокі соціальні зрушення. Сьогодні ми є свідками зародження нової історичної реальності, яка знаменується появою "інформаційного суспільства", "цифрової цивілізації", яка настала завдяки "цифровій революції". Всі ці нові терміни свідчать про народження нового концептуального словника сучасної філософії. Щодо міждисциплінарного аспекту, то поступово змінюється роль науки загалом, та гуманітаристики зокрема. Якщо раніше гуманітарні науки здебільшого пояснювали світ, то тепер людство очікує від науки створення нових ефективних технологій. Це свідчить про зсув від інтерпретативної до інструментальної раціональності. Сама реальність стає гібридною, оскільки розмивається межа між природним і технічним.

У сучасних дослідженнях цифрової трансформації особистості помітною є тенденція до міждисциплінарного синтезу, оскільки поєднує різноманітні підходи, у тому числі філософські, соціокультурні, кібернетичні, наприклад, управлінські тощо. Показовою у цьому контексті є монографія "Філософія цифрової людини і цифрового суспільства: теорія і практика" (2022 р.) В. Г. Воронкової та В. О. Нікітенко, вони розглядають феномен цифрової людини крізь призму різних типів аналізів, наприклад, системного, синергетичного, соціокультурного та комунікаційного аналізів. Така методологічна багатовекторність дозволяє авторкам інтерпретувати взаємодію цифрової людини і цифрового

суспільства як складний, як нелінійний процес, який виходить за межі суто технологічних або соціологічних пояснень. Що важливо, що дослідники інтегрують інструментарій теорії складності, синергетики та Agile-підходу, формуючи цілісну модель аналізу цифрових трансформацій, і у цьому вимірі цифрова людина стає не лише як користувачом технологій, а як елемент відкритої самоорганізованої системи. Або ж розвиток якої визначається динамікою нестійкості, біфуркацій, адаптивних стратегій тощо. Такий міждисциплінарний підхід створює продуктивне теоретичне підґрунтя для подальших історико-філософських інтерпретацій феномена цифрової особистості: "Основними підходами – соціокультурний, синергетичний, ситуаційний, кібернетичний, комунікаційний. Загальнофілософськими методами слугували методи аналізу і синтезу, узагальнення та наукової абстракції, історичного і логічного, моделювання. Для регламентації методологічної діяльності головним чинником слугував пошук інформації, що мала вплив на розвиток креативного потенціалу особистості в умовах інноваційно-інформаційного суспільства. Взаємодія цифрової людини і цифрового суспільства як культуuroстворюючі сили включають нові якості і властивості і включають соціокультурний контекст, що впливає на цифрові процеси" (Воронкова & Нікітенко, 2022, с. 61-62).

Втім, аналіз цифрової особистості неминує виводить дослідника за межі суто антропоцентричної проблематики. Подальша еволюція цифрового середовища пов'язана не лише з репрезентацією людської суб'єктності в мережі, але й із появою автономних інтелектуальних систем. Систем здатних до самонавчання та прийняття рішень. У цьому контексті проблематика цифрової особистості перетинається з питаннями штучного інтелекту та можливих форм не-людської агентності. У своїй книзі "Суперінтелект. Стратегії і безпеки розвитку розумних машин" (2014 р.) Нік Бостром (Nick Bostrom) задається такими питаннями: "Щойно машини досягнуть певної "людяності" у своїй здатності до загальних міркувань — як швидко після цього вони набудуть якостей суперінтелекту? Буде це повільний, поступовий і тривалий перехід? Чи, може, раптовий, як вибух або стрибок?" (Бостром, 2020, с. 82). Автор зазначає, що у цьому контексті розвиток штучного інтелекту може привести до появи систем, які перевершуватимуть людський інтелект у всіх когнітивних доменах, і така перспектива радикалізує питання про статус суб'єктності у цифрову епоху. Це змушує переосмислити традиційні критерії особистості, такі як автономія та раціональність. Розгляд цифрової особистості у міждисциплінарному горизонті вимагає врахування і технологічних, і філософських аспектів, і так само організаційно-управлінських трансформацій. У цьому контексті є показовою концепція людиноцентричної організації, запропонованої Гері Гемелом (Gary Hamel) та Заніні Мікел (Michele Zanini) у праці "Людинократія. Створення компаній, у яких люди – понад усе" ("Humanocracy: Creating Organizations as Amazing as the People Inside Them", 2020 р.). Автори обґрунтовують необхідність переходу від бюрократичних моделей управління до систем, у яких людська ініціатива, креативність і автономія стають визначальними ресурсами розвитку. "Глобалізація, як і будь-який масштабний процес, змінює звичний спосіб життя, разом із багатьма плюсами несе й хворобливі наслідки для деяких соціальних груп. Тому існують неоднозначні погляди стосовно цього явища. Саме ж слово "глобалізація" вже дивно подолато кордони наукового дискурсу, адже й на шпальтах газет чи в інших засобах масової комунікації можна прочитати чи почути про події та наслідки, які тією або іншою мірою пов'язані з глобалізацією" (Фезерстоун, Леш, & Робертсон, 2013, с. 11). Говорячи про явище глобалізації та її впливу на сучасне суспільство, автори підкреслюють, що глобалізація є масштабним процесом, це змінює звичний спосіб життя людей. Вже не є секретом, що глобалізація має як позитивні сторони, так і негативні сторони, особливо для окремих соціальних груп, через що ставлення до неї сьогодні є неоднозначним. Для дослідників поняття "глобалізація" вийшло за межі суто наукового дискурсу, воно стало широко використовуватися у засобах масової інформації, ним описують різні події та процеси, що пов'язані зі світовими змінами. Як економічними і політичними, так і культурними.

У сучасних футурологічних дослідженнях все частіше підкреслюється, що технологічні трансформації не скасовують антропологічного виміру майбутнього. Так, наприклад, у книзі "Майбутнє (майже) всього. Як зміниться світ протягом наступних ста років" ("The future of almost (Almost) Everything", 2015 р.) Патрік Діксон (Patrick Dixon) наголошує, що визначальним чинником майбутніх суспільних змін стане не лише розвиток технологій, а передусім емоційні реакції людей. У цьому контексті проблема цифрової особистості постає не лише як технологічна або інформаційна, втім, ще й як емоційно-екзистенційна проблема. Оскільки цифрові середовища дедалі більше впливають на способи переживання, то особливого значення набудуть самовираження та ідентифікації людини: "Ось ще одна істина, яку я пізнав: єдиний чинник керуватиме майбутнім більше, ніж події, економіка, інновації, технології, демографія, релігія чи політика. Часто лідери зосереджуються на показниках, даних, фінансах, аналізі, процесах, клієнтах, конкурентах, інвесторах, громадській думці та нормах. Усе це важливе, але є центральний елемент, який значно більше впливає на формування майбутнього.

Якщо ми хочемо зазирнути в майбутнє, потрібно звернути увагу на те, що люди можуть ВІДЧУВАТИ, а також на те, що вони ДУМАТИМУТЬ. Єдине слово, що керуватиме майбутнім, – ЕМОЦІЯ. Як ми побачимо в кожному розділі цієї книжки, емоційні реакції зазвичай набагато важливіші, ніж самі події. Будь-яке лідерство має бути пов'язане з емоцією, власне тому роботи не можуть бути лідерами" (Діксон, 2022, с. 10).

Формування цифрової особистості, як можна припустити, неможливо без урахування технологічних змін, які пов'язані із розвитком алгоритмічних систем і штучного інтелекту. Як зазначають Ендрю Макафі (Andrew McAfee) та Ерік Брін'юльфссон (Erik Brynjolfsson), принципово новою можливістю цифрових комп'ютерів стала їх програмованість, тобто здатність виконувати складні алгоритмічні інструкції, і саме такий розвиток таких алгоритмів зрештою привів до ідеї створення систем, що здатні не лише виконувати команди, втім, моделювати процеси людського мислення: "Новою була можливість програмувати цифрові комп'ютери, тобто давати їм складні, довільні інструкції. Як ми дізналися з попереднього розділу, комп'ютерні програми ідеально підходять для алгоритмів – точних покрокових інструкцій з виконання завдання. Але незабаром блискучі мислителі з різних сфер захотіли змусити нові машини робити більше, ніж просто йти за заздалегідь визначеним порядком команд. Ці новатори воліли поєднати апаратне і програмне забезпечення так, щоб комп'ютер став розумнішим за людину. Інакше кажучи, щоб комп'ютер міг міркувати, як справжня людина, тобто перетворився на штучний інтелект" (Макафі & Брін'юльфссон, 2019, с. 66-67). Сучасні дослідження цифрової трансформації підкреслюють, що розвиток ШІ змінює не лише технологічні процеси, але й антропологічні уявлення про людину. І у цьому сенсі цілком зрозумілим є прагнення створити машини, здатні "мис-

лити як людина", це відкриває новий горизонт для осмислення цифрової особистості. У філософському вимірі це означає, що цифрове середовище поступово стає своєрідним простором, де людина, її особистість, взаємодіє з алгоритмічними системами, і у такій ситуації поняття особистості вже виходить за межі традиційного антропологічного розуміння. Воно починає включати цифрові форми комунікації та репрезентації, а також взаємодії.

Дискусія і висновки

Феномен цифрової особистості сьогодні постає одним із ключових об'єктів філософського осмислення, особливо в умовах стрімкої цифрової трансформації сучасного світу. Саме аналіз міждисциплінарного дискурсу демонструє, що формування цифрової ідентичності ніяк не можна висвітлити лише в межах технологічних або ж соціологічних підходів тощо. Це складний процес, у якому поєднуються різноманітні філософські, культурні, антропологічні, комунікаційні, технологічні виміри тощо. Як висновок варто сказати, що важливим теоретичним джерелом осмислення взаємозв'язку людини і технологій є роботи таких відомих дослідників як Шеррі Теркл, яка розглядає технології як своєрідне дзеркало людської ідентичності. У її інтерпретації цифрові системи не є нейтральними інструментами, скоріше вони виступають середовищем формування нових способів саморозуміння людини. Водночас сучасні дослідження цифрової антропології, зокрема праці Тамари Розової, підкреслюють, що розвиток інформаційно-комунікаційних технологій спричиняє глибокі соціальні та культурні трансформації, які змінюють сам характер людського існування. Міждисциплінарні підходи, які є ключовими для цього дослідження, представлені у роботах Вікторії Воронкової та Вікторії Нікітенко, і вони демонструють можливість комплексного аналізу взаємодії цифрової людини і цифрового суспільства. Як результат, використання системних моделей дозволяє розглядати цифрову особистість як елемент складної відкритої системи, у якій технологічні процеси то соціальні умови взаємодіють і взаємно трансформують одне одного. Водночас розвиток штучного інтелекту, про який пише Нік Бостром, ставить нові філософські питання щодо меж людської суб'єктності та можливих форм не-людської агентності. У його поглядах цифрове середовище поступово перетворюється на простір взаємодії людини та штучного інтелекту, а це означає, що традиційні уявлення про особистість потребують переосмислення. Дослідження Патріка Діксона також підкреслюють, що технологічний розвиток не скасовує антропологічного виміру майбутнього, а навпаки, людські емоції, способи самовираження, комунікації залишаються ключовими чинниками. Цифрова особистість постає не лише як інформаційний конструкт, втім, як форма нової культурної ідентичності, а отже, аналіз міждисциплінарного дискурсу дозволяє зробити висновок, що цифрова особистість є результатом складної взаємодії технологічних, соціальних, культурних процесів тощо. Це призводить до висновку, що подальше дослідження цифрової особистості потребує інтеграції історико-філософського та технологічного підходів, і це відкриє перспективи для нових міждисциплінарних досліджень.

Джерела фінансування. Це дослідження не отримало жодного гранту від фінансової установи в державному, комерційному або некомерційному секторах.

Список використаних джерел

- Turkle, S. (2005). *The Second Self: Computers and the Human Spirit*. The MIT Press.
- Розова, Т. В. (2023). Digital anthropology: шлях від етнографічних досліджень до осягнення проблеми людини кіберантропологією. *Digital transformations in culture: Scientific monograph*. Riga, Latvia: "Baltija Publishing", 1-18.
- Воронкова, В. Г., Нікітенко В. О. (2022). *Філософія цифрової людини і цифрового суспільства: теорія і практика : монографія*. Liha-Pres.
- Бостром, Н. (2020). Суперінтелект. *Стратегії і небезпеки розвитку розумних машин*. Наш формат.
- Фезерстоун, М., Леш, С., & Робертсон, Р. (Ред.). (2013). *Глобальні модерності*. Ніка-Центр.
- Діксон, П. (2022). *Майбутнє (майже) всього. Як зміниться світ протягом наступних ста років*. Vivat.
- Макафі, Е., Брінюлфссон, Е. (2019). *Машина, платформа, натовп. Як приборкати наше майбутнє*. Наш формат.

References

- Turkle, S. (2005). *The Second Self: Computers and the Human Spirit*. The MIT Press.
- Rozova, T. V. (2023). Digital anthropology: a path from ethnographic research to the understanding of the human problem by cyber anthropology. *Digital transformations in culture: Scientific monograph*. Riga, Latvia: "Baltija Publishing", 1-18.
- Voronkova, V.G., Nikitenko V. O. (2022). *Philosophy of the digital person and digital society: theory and practice: monograph*. Liha-Pres.
- Nick, B. (2014). *Superintelligence: Paths, Dangers, Strategies*. Nash Format.
- Featherstone, M., Lash, S., & Robertson, R. (Eds.). (2013). *Global modernities*. Nika-Tsentr.
- Dixon, P. (2022). *The future of almost (Almost) Everything*. Vivat.
- McAfee, A., Brynjolfsson, E. (2019). *Machine, platform, crowd. Harnessing our digital future*. Nash format.

Отримано редакцією журналу / Received: 20.03.26

Прорецензовано / Revised: 20.04.26

Схвалено до друку / Accepted: 27.04.26

Опубліковано / Published: 30.05.26

Vadym KOVALENKO, PhD Student

ORCID ID: 0009-0009-9431-9592

e-mail: chernovik@meta.ua

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

DIGITAL PERSONALITY IN THE HORIZON OF INTERDISCIPLINARY DISCOURSE

Background. The article explores the phenomenon of digital personality as a new form of representation of human identity in the digital environment. Today, digital technologies are no longer just communication tools; they increasingly shape the environment of human existence, and this necessitates a philosophical understanding of the processes of transformation of subjectivity and identity, as well as social interaction in the digital age.

Methods. The study is based on a comprehensive historical and philosophical methodology, which combines general scientific methods of analysis, synthesis, generalization, historical and logical reconstruction, etc., as well as an interdisciplinary approach, as a special one in this study. The theoretical basis of the study is the works of modern thinkers who, from a philosophical point of view, investigate the impact of digital technologies on the transformation of human identity.

Results. It has been established that the formation of the concept of digital personality occurs at the intersection of different scientific approaches. For example, in the works of Sherry Turkle, technologies are considered as a factor in the transformation of human identity. In turn, Nick

Bostrom draws attention to the prospects for the development of artificial intelligence and possible transformations of human subjectivity. And Patrick Dixon's ideas emphasize the importance of the emotional and cultural dimensions of future social changes, while Andrew McAfee and Erik Brynjolfsson focus on the role of algorithmic systems and the programmability of digital technologies. Domestic researchers analyze digital anthropology as a new direction in the study of man in the conditions of the information society, in this context, the digital person is interpreted within the framework of systemic and synergistic approaches, etc.

C o n c l u s i o n s . *It is substantiated that the digital personality is a complex interdisciplinary phenomenon that is formed as a result of the interaction of technological and socio-cultural processes. Thus, the digital environment not only changes forms of communication, it transforms the idea of human identity and subjectivity, as well as the very limits of human existence in the modern world.*

K e y w o r d s : *contemporary philosophy, personality, identity, digital personality, digital identity, artificial intelligence, interdisciplinary approach, philosophy of technology, information society.*

Автор заявляє про відсутність конфлікту інтересів. Спонсори не брали участі в розробленні дослідження; у зборі, аналізі чи інтерпретації даних; у написанні рукопису; в рішенні про публікацію результатів.

The author declares no conflicts of interest. The funders had no role in the design of the study; in the collection, analyses or interpretation of data; in the writing of the manuscript; in the decision to publish the results.